

industrijsko-gospodarski pregled

Uređuje: Dušan Ražem

AD Plastik iz Jankomira za cijeli svijet

Tvornica automobilskih dijelova AD Plastik predstavila je novi pogon u Zagrebu, investiciju vrijednu 20 milijuna eura, koja će otvoriti 100 novih radnih mjesta. Pogon smješten na zapadnom rubu grada, u Jankomiru, robotizirana je lakirnica plastičnih dijelova za automobile Renault Twingo i Daimler Smart. Njegovim će otvaranjem AD Plastik povećati izvoz za više od 20 posto, prema riječima predsjednika Nadzornog odbora Josipa Bobana, koji je najavio i nove investicije putem klastera automobilske industrije čiji je AD Plastik član. Klaster je već najavio projekt za povlačenje 20 milijuna eura iz fondova EU-a za regionalni razvoj. Ako se taj projekt realizira, donio bi još 700 radnih mjesta u AD Plastik i kod drugih proizvođača članova klastera. Novi pogon AD Plastika obišli su i potpredsjednik Vlade Branko Grčić i ministar gospodarstva Ivan Vrdoljak, koji u njemu vide dokaz da i u Hrvatskoj borba za konkurentnost može donijeti uspjeh.

Za iskorak u investiciju zaslužan je i kvalitetan Zakon o poticanju investicija, s kojim je Vlada napravila odličan posao dometnuo je Boban, na što je Vrdoljak istaknuo da su poslušali savjete čelnih ljudi AD Plastika o tome kako im mogu pomoći. "Najbolji će dobiti pomoć kako bi bili još bolji. Ovo je poruka i poziv za ostale ulagače da Vlada želi da se investira u Hrvatsku", rekao je Vrdoljak.

AD Plastik je hrvatska tvrtka s međunarodnom prisutnošću. U Hrvatskoj imaju pogone u Solinu i Zagrebu s ukupno oko 870 radnika, po jednu tvornicu u Rumunjskoj i Sloveniji te tri tvornice u Rusiji. Ukupno zapošljavaju 2700 radnika. Vrijednost godišnjeg izvoza hrvatskog dijela AD Plastika je 70 milijuna eura, a cijele grupe 250 milijuna eura.

Izvor: Privredni vjesnik 3806/2013

Inovacijama i tehnologijom do konkurentnosti

Poslovno-inovacijska agencija Republike Hrvatske BICRO, kao glavni partner za transfer tehnologije, inovacije i istraživačko-razvojne projekte u Europskoj poduzetničkoj mreži EEN organizirala je međunarodnu konferenciju Internacionalizacija inovacija i poduzetništva, koja se održala u Zagrebu.

Konferencijom se željelo približiti postojeće nacionalne i europske sustave, strukture, programe i fondove koji potiču i pridonose razvoju inovativnih i međunarodno aktivnih tvrtki, te na taj način potaknuti hrvatska poduzeća na aktivno djelovanje u pravcu internacionalizacije poslovanja te usmjeravanja prema inovativnom razmišljanju i poslovanju. Inovacije, razvoj novih tehnologija i transfer znanja ključni su za uključivanje Hrvatske u jedinstveno tržište razvijenih europskih zemljama, rekao je na otvaranju konferencije potpredsjednik Vlade i ministar regionalnog razvoja i fondova EU-a Branko Grčić. "U tome na žalost ne stojimo dobro i toga moramo biti svjesni. Danas je hrvatsko gospodarstvo na relativno niskoj tehnološkoj razini, no postoje i izuzeci, nekoliko sektora u kojima to nije tako - telekomunikacije, energetika, financijski sektor, farmaceutska i prehrambena industrija. Svi drugi sektori tavore na niskoj i srednjoj tehnološkoj razini i potreban je ogroman napor da se ta struktura industrije i usluga digne na višu tehnološku razinu kako bi se mogli nositi s konkurencijom", ističe Grčić. U Ministarstvu

ističu da se u narednom razdoblju moramo usmjeriti na podizanje tehnološke razine i jačanje inovativnosti, pri čemu nam mogu pomoći fondovi EU-u, u kojima ćemo u sljedećim godinama imati na raspolaganju više od 100 milijuna eura. Ministar poduzetništva i obrta Gordan Maras i ministar znanosti, obrazovanja i sporta Željko Jovanović pozvali su poduzetnike da se javljaju na natječaje. "U idućih šest godina više od 100 milijuna eura iz EU fondova bit će namijenjeno za inovacije, a gotovo milijarda eura za poticanje malog i srednjeg poduzetništva", naglašava Maras. Ministar Jovanović je dodao kako je ključ hrvatskog razvoja i hrvatske budućnosti, otvaranja novih radnih mjesta te rasta BDP-a upravo u obrazovanju i znanosti.

Na predavanjima, panel-raspravama i radionicama bilo je riječi i o smjernicama za unapređenje suradnje, razmjenu znanja u poticanju inovacija i rasta konkurentnosti te aktualnim trendovima i iskustvima u internacionalizaciji poslovanja i jačanju inovativnog poduzetništva.

Charles Wessner, jedan od najvećih svjetskih stručnjaka u području tehnologije, inovacija i poduzetništva, s okupljenima je podijelio iskustva kreiranja inovacijske politike u SAD-u stavljajući naglasak na javno-privatna partnerstva, poduzetništvo, financiranje ranih faza za nove tvrtke te potrebe i koristi visokotehnološke industrije. Wessner trenutačno koordinira niz programa usmjerenih na vladine mjere za poticanje poduzetništva i razvoja novih tehnologija kroz suradnju vlade, sveučilišta i industrije kako bi se kapitalizirala nacionalna ulaganja u istraživanja. U sklopu konferencije dodijeljene su i 15 milijuna kuna vrijedne ponude za sufinanciranje 50 projekata koji su zadovoljili uvjete petog kruga natječaja BICRO-ova programa provjere inovativnog koncepta (PoC). Program provjere inovativnog koncepta podupire pretkomercijalne aktivnosti istraživača i poduzetnika na putu razvoja novih proizvoda, usluga i tehnoloških procesa, s ciljem pružanja potpore u ranoj fazi razvoja inovacije, kako bi se pomogao i usmjerio daljnji razvoj i smanjio rizik investicije u kasnijoj fazi. Financijska sredstva petog kruga natječaja PoC osigurana su iz zajma Svjetske banke za Drugi projekt tehnolojskog razvoja.

Iz popisa odobrenih projekata donosimo izbor njih desetak koji se u znatnijoj mjeri oslanjaju na poznavanje kemije, biokemije, kemijske tehnologije, kemijskog i biokemijskog inženjerstva, poznavanje materijala i srodna područja. Možemo pretpostaviti da je dobro poznavanje tih područja od strane predlagača imalo veliku ulogu u procesima inicijacije, predlaganja i ocjenjivanja projekata, kao i da će doći do izražaja i u samom radu na projektima, čime se afirmira kemijska struka u nas.

Popis odobrenih projekata

Naziv projekta	Natjecatelj	Traženi iznos
Aktivni litij-ionski integrirani baterijski paket – ABP	Rimac automobili d. o. o.	346 393 kn
BDF: inovativni sintetski biorazgradivi materijal za regeneraciju kosti u ljudi	mr. sc. Ivo Matković, dr. dent. med.	343 707 kn

CoatPro – prevlaka s naprednim svojstvima	Fakultet strojarstva i brodogradnje, Zagreb	142 000 kn
Ekspander organskih fluida	Terra energija d. o. o.	350 000 kn
Galvanska kompozitna legura otporna na trošenje	Titan Sisak d. o. o.	138 442 kn
Glikani kao mjera općeg zdravstvenog stanja i starenja	Genos d. o. o.	339 656 kn
Konstrukcija genetičkih alata za sigurnu integraciju strane DNA u genom čovjeka	Institut Ruđer Bošković	348 909 kn
Razvoj bez-otopinske sinteze farmaceutski djelatne tvari	Institut Ruđer Bošković	243 673 kn
Razvoj i konstrukcija potenciometrijskog mikrosenzora za tenzide	Odjel za kemiju, Sveučilište J. J. Strossmayera u Osijeku	313 587 kn
TiMg legura za dentalne implantate	Fakultet strojarstva i brodogradnje, Zagreb	157 163 kn
Visoko-temperaturna čelija za optička mjerenja u agresivnim atmosferama	Institut Ruđer Bošković	180 000 kn

Izvor: Privredni vjesnik 3807-3808/2013

Bezbojni safiri iz sisačkog Applied Ceramics za silicijsku dolinu

Proizvodnja industrijskog safira koji se upotrebljava u poluvodičkoj industriji započela je ovog ljeta u Sisku. Matt Darko Sertić, vlasnik tvrtke Applied Ceramics iz Fremonta u Silicijskoj dolini, pokrenuo je prije otprilike tri godine tvrtku za proizvodnju materijala i komponenata za izradu mikročipova primjenjivih u prijenosnim računalima i mobitelima u Sisku, gradu iz kojeg potječe. Specifični proizvodi poluvodičke industrije koji se izrađuju u Applied Ceramics pronašli su svoje mjesto u tvrtkama kao što su Bosch, IBM, Intel, NEC, Philips, Sony, Samsung i Toshiba. Osim kvarca, specijalne keramike i silicija, odnedavno se u Sisku proizvodi industrijski safir, koji se također upotrebljava u poluvodičkoj industriji. Vrijednost cjelokupne investicije u tada prvu takvu europsku tvornicu iznosila je 12 milijuna američkih dolara. Kako je do ove investicije došlo uoči svjetske ekonomske krize, tvrtka je na početku svoga puta naišla na mnoge prepreke, ali je, zahvaljujući entuzijazmu svoga vlasnika (i njegovim financijskim sredstvima), ipak opstala. Tvrtka izvozi svoje proizvode na tržišta EU-a, SAD-a i Tajvana pa naplata potraživanja nije upitna. Ulazak Hrvatske u EU olakšao je poslovanje tvrtke jer više nema carinjenja proizvoda. Tvrtka Applied Ceramics prilagodljiva je uvjetima poslovanja: u vrijeme krize za pošlijavali su petnaestak, a sada već zapošljavaju pedesetak osoba. Prema nekim najavama, iduća godina trebala bi biti propulzivna za poluvodičku industriju, te u tom slučaju namjeravaju povećati proizvodnju kupnjom novih strojeva i zapošljavanjem novih radnika.

Izvor: Privredni vjesnik 3796/2013

Belupo ulaže 500 milijuna kuna u nove pogone

Koprivnička tvrtka Belupo priprema novi investicijski ciklus vrijedan 500 milijuna kuna. Gradit će novu tvornicu lijekova, četvrti Belupov pogon, jer postojeće dvije tvornice i mikrobiološki laboratorij, iako najsuvremeniji u ovom dijelu Europe, više nisu dovoljni za potrebe poslovanja na 16 farmaceutskih tržišta. Ulaganje još treba potvrditi Nadzorni odbor tvrtke, ali neslužbeno se doznaje da bi novi pogon trebao početi s radom 2016. godine. U tvornici će se proizvoditi lijekovi u čvrstim i polučvrstim oblicima (kreme i masti). Investicija bi trebala proizvodne kapacitete Belupa podići za trećinu, a u proizvodnji polučvrstih oblika kapacitet će biti povećan čak dva i pol puta. Koprivnička tvrtka prošle je godine ostvarila prihod od 632 milijuna kuna, što je četiri posto više nego u 2011. godini. Ostvarena je dobit od 81 milijun kuna. Bruto marža u 2012. godini iznosila je 63,6 posto, dok je u 2011. godini bila 62,6 posto. Prošlogodišnje investicije i investicijsko osiguranje Belupo su stajali oko 20 milijuna kuna. U tvrtki radi 1250 ljudi, od čega 27 posto ima visoku stručnu spremu. U idućem razdoblju, uz novu investiciju, Belupo planira još više povezati istraživanje i tehnološka poboljšanja s razvojem novih proizvoda. Novi proizvodi, uvedeni na tržište u posljednjih pet godina, čine 30 posto njihove prodaje. Uz ostalo, orijentali su se na generičke lijekove, dodatke prehrani i kozmetiku s posebnom namjenom. Uz hrvatsko tržište nastaviti će se širiti u inozemstvu, uz fokus na tržištima istočne i jugoistočne Europe te izvoz lijekova koji se ne izdaju na recept (OTC lijekovi). Belupo posjeduje certifikate kvalitete proizvodnje što mu omogućava provođenje kliničkih studija za ove lijekove na području Europske unije. Lijekovi koje proizvode klasificirani su u 11 skupina, a već dugi niz godina vode na hrvatskom tržištu lijekova koji djeluju na kardiovaskularni sustav. Prema količinama, tu drže oko 20 posto tržišta. Belupo je prošle godine dobio i Zlatnu kunu kao najuspješnije veliko trgovačko društvo Koprivničko-križevačke županije.

Izvor: Privredni vjesnik 3795/2013

Prva akvizicija JGL-a u Srbiji: JGL preuzima srpski BG Pharm

Preuzimanjem proizvodnih pogona, intelektualnog vlasništva i opreme srpske kompanije u stečaju BG Pharm riječka farmaceutska tvrtka JGL nastavlja s ciklusom razvoja i širenja poslovanja te ulaganja u nove proizvodne pogone. Na srpskom tržištu JGL posluje već 12 godina kroz tvrtku kćer, a ova akvizicija dogodila se paralelno s 50 milijuna eura vrijednim investicijskim projektom izgradnje Pharma Valley u Rijeci s kojim JGL namjerava udvostručiti kapacitete i konkurirati etabliranim brendovima na globalnom tržištu zdravlja. Vrijednost najnovije investicije u Srbiji, uz planirana ulaganja i tehnološko opremanje, u JGL-u procjenjuju na dva milijuna eura.

Tvrtka BG Pharm osnovana je 1989. u Beogradu kao privatno poduzeće, a na domaćem i stranom tržištu tvrtka je postala prepoznatljiva u područjima distribucije lijekova i proizvodnje kozmetike, dijetetskih proizvoda i lijekova. Stečajni postupak pokrenut je 2012. godine. Riječki JGL kupnjom je preuzeo proizvodni i skladišni prostor BG Pharma u Sopotu kraj Beograda, dio opreme, kao i dvadesetak registriranih licencija.

Srpsko tržište lijekova samo u prošloj godini vrijedilo je 650 milijuna eura i bilježi konstantan rast. Uz znatno manje porezne pritiske nego što su u Hrvatskoj, ima i jeftiniju a izrazito educiranu radnu snagu u području razvoja i proizvodnje lijekova.

Izvor: Privredni vjesnik, 3801/2013

Techcom iz Münchena preuzeo Adria čelik i Adria željezaru

Techcom, njemačka inženjerska tvrtka iz Münchena preuzela je od zagrebačkog C.I.O.S.-a preostalih 50 % udjela u željezari Adria če-

lik iz Kaštel Sućurca i 100 % udjela Adria željezare iz Zagreba, izvjestile su navedene tvrtke, koje su se usuglasile da daljnje detalje transakcije drže povjerljivima. Techkom, koji je u vlasništvu Edgara Schumachera, u 2012. je u razvoj željezare Adria čelik uložio 8,5 milijuna eura, a ona je te godine ostvarila 75,3 milijuna kuna prihoda i 1,7 milijuna kuna dobiti

Izvor: Privredni Vjesnik 3784/2013

Wacker i slovenski distributer Gomline sporazumjeli su se o zajedničkom brandiranju silikonskih smjesa

Wacker, Münchenska kemijska tvrtka i slovenski mješač silikona Gomline d. o. o. sporazumjeli su se o zajedničkom brandiranju gotovih smjesa silikonskih guma spremnih za uporabu. Distributer iz Ljubljane od sada može rabiti oznaku kvalitete "Based on Elastosil®" za svoje silikonske smjese napravljene od Wackerovih sirovina. Trgovačka marka Elastosil® uvedena je prije gotovo 60 godina i označava visokokvalitetne proizvode od silikona i gume. Danas je to jedna od svjetski najuspješnijih marki te tvrtke.

Gomline opskrbljuje Sloveniju i jugoistočnu Europu silikonskim smjesama spremnim za uporabu. Takve smjese obično se pripremaju lokalno i modificiraju prema specifikacijama krajnjeg korisnika. Ako upotrebljava Wackerove silikone, Gomline smije distribuirati svoje proizvode pod oznakom "Na bazi Elastosila®".

Silikonske smjese su gotovi proizvodi spremni za neposrednu uporabu. Obično se sastoje od osnovnog silikonskog materijala, pirogenog kvarca, umreživača i aditiva. Služe za proizvodnju odljevaka u automobilskoj, elektroničkoj i elektrotehničkoj industriji te indu-

striji strojeva za domaćinstvo. Moguće primjene kreću se od brtvi, kabelske izolacije, glava za tuširanje i kalupa za zapicanje gume na valjke za strojeve za fotokopiranje.

Naziv Elastosil® odnosi se na širok spektar silikonskih proizvoda. Osim silikonskih guma i njihovih disperzija, marka uključuje i aditive povezane s njihovom proizvodnjom. Silikonske gume sastoje se od silikonskih polimera i punila. Tijekom vulkanizacije na visokoj ili sobnoj temperaturi neumrežena smjesa prelazi u elastomernu gumu s trodimenzionalnom strukturom. Silikonske gume otporne su na visoke temperature a zadržavaju fleksibilnost na niskim temperaturama, otporne su na starenje, lako se obrađuju i zadržavaju dobra mehanička svojstva u širokom rasponu temperatura. Osim upotrebe u automobilskoj industriji, građevinarstvu, mehaničkom inženjerstvu, elektronici i elektrotehnici, silikoni marke Elastosil® mogu se naći u tekstilima, proizvodima za djecu, igračkama, kućanskim aparatima i sportskim rekvizitima.

Tvrtka Gomline d. o. o. (www.gomline.si) proizvodi silikonsko-gumene smjese od 1994. godine i distribuira ih kao svoju marku Evosil® od 2012. Potrebne silikonske sirovine potječu isključivo od Wackera. Gomline je službeni Wackerov distributer za silikonske gume umrežene na visokim temperaturama i za sve stupnjeve tekućih silikonskih guma i opslužuje kupce u Sloveniji, Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini, Makedoniji i Srbiji.

Kontakt:

Gomline d. o. o., Cesta v Gorice 42, 1000 Ljubljana, Slovenija
Tel.: +386 (0)1 2574 394, Faks: +386 (0)1 2574 381
info@gomline.si
www.gomline.si

Izvor: Wacker Press Release No. 1/2014

tehnološke zabilješke

Uređuje: Dušan Ražem

Utjecaj današnjih tehnologija na sutrašnje poslove bit će ogroman – a nitko nije na to spreman

U prošlom broju objavili smo kratki prikaz studije pod naslovom: "Budućnost zapošljavanja: koliko su poslovi osjetljivi na kompjuterizaciju?", koju je izradilo sveučilište u Oxfordu. Studija je izazvala veliku pozornost i brojne komentare. Donosimo komentar iz uglednog časopisa *The Economist*.

Inovacija, taj eliksir napretka, oduvijek je stajao ljude njihova posla. U industrijskoj revoluciji pripadnici tkalačkog zanata bili su pometeni razvojem mehaničkog tkalačkog stroja. Tijekom posljednjih 30 godina digitalna revolucija maknula je mnoge uposlenike sa srednjom stručnom spremom koji su utjelovljavali život srednje klase 20. stoljeća. Tipkačice, prodavači karata, šalterski službenici i mnoga proizvodna zanimanja odbačena su kao i tkalci u svoje vrijeme.

Za one koji vjeruju, kao i ovaj časopis, da je tehnološki napredak učinio svijet boljim, takav ishod je prirodni dio rastućeg boljitka. Iako inovacija neke poslove ubija, ona isto tako stvara i neke nove i bolje poslove kako produktivnije društvo postaje sve bogatije i kako njegovi imućniji pripadnici traže sve više roba i usluga. Prije sto godina svaki treći američki radnik radio je na farmi. Danas ma-

nje od 2 % njih proizvodi daleko više hrane. Milijuni oslobođeni od rada na zemlji nisu ostali bez posla, već su našli bolje plaćene poslove kako je gospodarstvo postajalo sve složenije. Danas se broj profesionalnih tajnica smanjila, ali ima sve više programera i mrežnih dizajnera.

Optimizam ostaje ispravno polazište, ali neugodni učinci tehnologije na radnike očituju se brže nego njezine dobrobiti. Čak i ako se pojave novi poslovi i divni novi proizvodi, na kratke staze povećavaju se razlike u prihodima, što uzrokuje velika društvena gibanja i možda čak promjene politike. Utjecaj tehnologije osjeća se kao tornado koji prvo pogađa bogati svijet, ali konačno pohara i siromašne zemlje. Nijedna vlada nije za to spremna.

Čemu zabrinutost? Djelomično to je samo stvar povijesti koja se ponavlja. Na početku industrijske revolucije nagradu za povećanu produktivnost nerazmjerno je uživao kapital; kasnije je većinu dobrobiti požnjeo rad. Današnja slika je slična. U blagostanju oslobođenom digitalnom revolucijom pretežno uživaju vlasnici kapitala i najstručniji radnici. Tijekom posljednja tri desetljeća udjel rada u proizvodnji globalno se smanjio sa 64 % na 59 %. U međuvremenu udjel prihoda koji ubire gornjih 1 % u Americi porastao je od oko 9 % u 1970-ima do 22 % danas. Nezaposlenost je na alarmantnoj